

Conreus antiincendis a les Gavarres

La Generalitat veu en el sòl agrari un bon tallafoc

Accepta el 90% dels projectes de rompudes

26/05/14 02:00 - GIRONA - Emili Agulló

Foto: E.A.

Els darrers incendis dins de la zona protegida (PEIN) del massís de les Gavarres, especialment el del 15 de març, que va arrasar 359 hectàrees forestals a cavall dels termes de Vall-llobrega, Palamós i Calonge, fan augurar una campanya d'estiu complicada. La Generalitat ha demanat als ajuntaments gironins que extremin el control sobre la neteja dels perímetres de les zones boscoses i rurals que limiten amb urbanitzacions, masos i cases aïllades o granges. Però a més del manteniment de pistes d'accés i infraestructures per a l'extinció –dipòsits o hidrants–, una tercera pota de les actuacions per frenar els focs és el foment dels conreus agrícoles dins de les zones forestals, que actuen com a tallafoc i faciliten l'actuació dels bombers en cas d'incendi.

Des del Departament d'Agricultura i Medi Natural (DAAM), el director territorial, Vicenç Estanyol, admet que no és una política que depengui directament del sector públic, perquè la major part dels boscos del massís són de propietat privada. Però es mira de fomentar. “Al 2013, es va autoritzar pràcticament el 90% de les sol·licituds de rompudes” de terrenys forestals, l'acció de talar i llaurar zones boscoses per tal de dedicar-les al conreu o activitats agropecuàries, destaca Estanyol. Entre el 10% restant d'expedients denegats, el motiu més freqüent era que afectaven a sòls qualificats pels ajuntaments com a reserves forestals municipals.

Aposta pel “mosaic”

En espera d'acabar d'avaluar el rebrot de la zona cremada al març a les Gavarres, el director dels serveis territorials del DAAM fa notar que l'impacte paisatgístic de l'incendi de la passada tardor a l'Empordanet –que va afectar unes 550 hectàrees de Vilopriu, Colomers, Jafre i Foixà– és més lleu: “El predomini del mosaic de conreus i bosc fa que tant la gestió de l'extinció com la recuperació del paisatge siguin més ràpides.”

Al març, les flames van avançar descontrolades fins a les vinyes de la vall palamosina de Bell-lloc i, per l'altre flanc, van quedar frenades els masos agrícoles de vinya, olivera i fruiters de Calonge, on els efectius es van apostar per mantenir el foc a ratlla. La vinya és un dels conreus amb més possibilitats d'estendre's a la zona desforestada pel foc del juliol de 2012 a l'Alt Empordà.

Tales controvertides

Les esclarissades o rompudes al bosc no solen ser ben rebudes pels amants de la natura, però Estanyol recorda que “el bosc ha anat guanyant terreny en les darreres dècades cap a zones agrícoles abandonades”. A les falques del Montagut de Palamós, les flames de final d'hivern han deixat visibles els antics bancals de vinyes abandonades al segle XX. El pasturatge és una altra de les activitats que estudia el govern de Palamós per mantenir net el sotabosc.

Les figures de protecció que regulen els espais PEIN o de la xarxa Natura 2000 fomenten “la preservació, però no barren el pas a l'agricultura”. De fet, la premissa del DAAM és que “agricultors i ramaders són cabdals per a la gestió de les zones naturals, perquè són els que millor coneixen el territori”, conclou Estanyol.

Desbrossades forçoses

Respecte al manteniment de les franges desbrossades de protecció, la Generalitat havia activat una campanya per extreure-ne el control per part dels municipis, setmanes abans del darrer gran incendi de les Gavarres.

L'objectiu és garantir la seguretat dels nuclis i masos habitats, però des dels ajuntaments alerten que és un procés lent i que manquen recursos. A Vall-llobrega, l'alcalde, Rufino Guirado, diu que han delegat el control en l'Agrupació de Defensa Forestal (ADF) on, al seu torn, reconeixen que “hi ha finques dividides entre més d'un amo” i el procés per localitzar-los via cadastral o registral és feixuc. El regidor de Medi Ambient de Santa Cristina d'Aro, Jordi Oriol, xifra en 416 les parcel·les pendents de netejar, i apunta que el procés previ a l'execució subsidiària “s'allarga dos o tres anys”. També n'hi ha de promotores en fallida, un problema afegit per recuperar l'import avançat.

El director territorial d'Interior, Albert Ballesta, concedeix que “el procés administratiu no ajuda”, però aposta per “començar a avançar feina, detectar punts crítics i acotar el problema”. Per saldar els deutes de les execucions forçoses, confia en Xaloc, l'ens tributari de la Diputació. I contempla fórmules per compensar diners avançats pels municipis.

LES XIFRES

359 hectàrees

va cremar el darrer gran incendi a les Gavarres, que el 15 de març es va declarar a Vall-llobrega

90%

de rompudes de sòls forestals van autoritzar l'any passat els serveis territorials d'Agricultura

INFRAESTRUCTURA PER ACTUAR

Planificació modèlica per a un terreny molt difícil

E.A

La superfície del PEIN de les Gavarres comprèn unes 28.500 hectàrees, en un dels massissos boscosos amb més continuïtat del país. Tot i la sensació que és una zona respectada pels focs, Estanyol il·lustra amb plànols que el 49% d'aquesta superfície es va cremar almenys un cop durant el segle XX. Per mirar d'evitar nous incendis, una xarxa primària de 130 quilòmetres de carreteres i pistes forestals, dipòsits d'aigua o hidrants repartits en radis de tres quilòmetres a la rodona i un plànol amb punts estratègics per contenir les flames, sempre que el vent no s'allii amb el foc.

Crida a reomplir de verd Bell-lloc

Reivindicar els valors mediambientals, culturals i socials de la vall de Bell-lloc, al terme de Palamós, i expressar els desitjos de la societat per a una ràpida recuperació del paisatge dos mesos i mig després que les flames, avivades per la tramuntana, reduïssin a cendres el paisatge. Són els objectius de l'acte simbòlic que el consistori palamosí, els Amics de la Vall de Bell-lloc, el Club Alpí Palamós, l'ADF Gavarres Marítima i el Consorci de les Gavarres han convocat diumenge al matí, amb una caminada des de Can Pere Tià fins al puig de Montagut.

Encara és aviat per abordar la neteja o reforestació de la zona cremada, però amb la convocatòria es fa una crida a escriure en un full els desitjos personals de cada participant per a l'espai natural, que s'acumularan a l'entorn del santuari. Els organitzadors demanen als assistents que vesteixin una samarreta verda i a dos quarts de deu del matí volen unir amb una cadena humana la finca de Bell-lloc amb el cim del puig, on hissaran una senyera.

La jornada servirà per restituir la senyalització del castell de Vila-romà i el dolmen de Montagut, dos dels elements patrimonials dins del perímetre afectat pel foc.

REUNIONS DE COORDINACIÓ

Interior vol començar a avaluar els llocs de risc

Ballesta va avançar que aquest dimecres i la setmana vinent es reuniran amb els municipis per avaluar la situació i detectar si hi ha alguna urbanització on calgui netejar perímetres de seguretat. El responsable d'Interior a la demarcació defensa la feina feta per molts municipis, com ara Castell-Platja d'Aro, Santa Cristina o Maçanet, però recorda que en algunes comarques com ara el Baix Empordà "hi ha unes 300 urbanitzacions i punts crítics a controlar". Per Ballesta, el grau de dificultat de la campanya de prevenció dependrà de si el juny és plujós com l'abril o sec com el maig.

Publicat a: El Punt

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/1-territori/11-mediambient/744549-conreus-antiincendis-a-les-gavarres.html>